

πείσμα

Παρασκευή, 6 Απριλίου 2012
3:41 πμ

Σημασία

πείσμα

(το) -ατος, Αρχαίο ουσιαστικό .
το καλώδιον (χονδρό σχοινί), δια του όποιου ή πρύμνη των πλοίων προεδένετο εις την
ξηράν γενικώς, ο κάλως,

Μεταφορικώς

Εκείνο εις το όποιο κάποιος μπορεί να εμπιστεύεται, το αντικείμενο εμπιστοσύνης, η
κραταιωμένη πεποίθηση.

πείσμα

(το) {του πείσματος | -ατα, -άτων} (NE) η έντονη, διαρκής επιμονή (κάποιου) σε ορισμένη
γνώμη ή ενέργεια:

Φράση

οι δύο ομάδες διεκδίκησαν με πείσμα και φανατισμό τη νίκη

Επίθετα:

μεγάλο, τυφλό, αδικαιολόγητο, μουλαρισιο, γαιδουρινο πείσμα -

Συνώνυμα

ΑΡΧ καλώδιον, παλαμάρι, караβόσχοινο.

NE ισχυρογνωμοσύνη. πεισμονή, (λαϊκ.) γινάτι (από το τουρκικό inat)

Αντιθετα

NE Ανεκτικότητα, διαλλακτικότητα, προσαρμοστικότητα

Εγκυκλοπαιδικά

Για τα αρχαία πεισματα:

Έτυμολογία

Πείσμα (*πενθ-σμα, Ιαπ. bhendh- (δένω),

πρβλ. πενθερός (συγγενής), Το πίσμα (του Ήσυχιου) ίσως νά αποτελεί συμφυρμό
από το πάσμα και πέναμα.

[261]

από το πειθω < πενθω= δένω, προσκολώμαι [σε μια ιδέα ή σε ένα μέρος πχ. ακτή]

Φράσεις

(α) (παροιμοία: το πείσμα βγάζει πρήσμα (πρήξιμο): η ισχυρογνωμοσύνη βλάπτει πάντοτε
αυτόν που την έχει συν. το **γινάτι** βγάζει μάτι (από το τουρκικό γινάτι)

β) από πείσμα εξαιτίας ισχυρογνωμοσύνης. από εγωιστική επιμονή σε (κάτι), από αντίδραση:
δεν μου μιλάει απο πεισμα, αν και ξέρει ότι έχω δίκιο.

(γ) το βάζω πείσμα να... αποφασίζω να κάνω κάτι οπωσδήποτε: το 'βαλε πείσμα να με κάνει
ν'αλλάξω κόμμα

(δ) κάνω πείσματα κάνω νάζια (βλ. λ. νάζι)

(ε) σε πείσμα (κάποιου) για να δηλωθεί ότι κάποιος κάνει, πετυχαίνει κ.λπ. κάτι αντίθετα από
τις επιθυμίες ή τις προβλέψεις των άλλων: σε πεισμα όλων κατάφερε να γίνει η πρώτη

γυναίκα αστροναύτης. Βλ. [Ποίηση](#)
(υποκ.) πεισματάκι (το).¹⁷¹

Συνώνυμα

σχοινη, πρυμάτσα, γουμενα, παλαμάρι, караβόσχοινο, κάλως, τένων.

Πεισματίον = Λεπτό σχοινί. Χρησιμοποιείται και σήμερα στο Πολ,Ναυτικό

(Μαρτυρία: Αντιναυάρχου Ν. Κατσαρού).

Σύνθετα

Το πεισμα=σχοινη εδωσε το απόγαιον [πείσμα] (ΒΥΖ) = πρυμάτσα.

Βλ. 315.214 [261]

Αναφορές

ἀπόγαιος, ον, from land. — 2. Substantively, τὸ ἀπόγαιον, sc. πείσμα mooring cable. Polyb. 33, 7, 6. Eust. Dion. 99, 26.

πνοαὶ δ' ἀπὸ Στρυμόνος μολοῦσαι
κακόσχολοι νήσιδες δύσορμοι,
βροτῶν ἄλαι, ναῶν τε καὶ
πεισμάτων ἀφειδεῖς,
παλιμμήκη χρόνον τιθεῖσαι
τρίβῳ κατέξαινον ἄνθος Ἀργείων: ἐπεὶ δὲ καὶ πικροῦ
χείματος ἄλλο μῆχαρ
βριθύτερον πρόμοισιν
μάντις ἔκλαγεν προφέρων
Ἄρτεμιν, ὥστε χθόνα βάρκτροις ἐπικρούσαντας Ἄτρεί-
δας δάκρυ μὴ κατασχεῖν:

Pasted from <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.01.0003:card=192&highlight=peisma%2Ftwn>

Ποίηση

Και εἶπα: με μόνο το Ἄσπιλο του νου μου θα χτυπήσω !
Στο πείσμα των σεισμών στο πείσμα των λιμῶν
Στο πείσμα των εχτρῶν στο πείσμα των δικῶν
Μου, αναντίσα κρατήθηκα ψυχώθηκα κραταιώθηκα
Μια και δυο και τρεις φορές

Οδ. Ελύτη - Ἄξιον Εστίν